

УДК 629.113

ПРИЗНАЧЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКОГО ТЕРМІНАЛУ

PURPOSE AND FUNCTIONING OF THE PASSENGER TERMINAL

Біліченко Віктор, Цимбал Сергій, Цимбал Ольга*Вінницький національний технічний університет**вул. Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021*

The analysis of the signs of the passenger terminal has been carried out. The basic functions for the passenger terminal have been formed.

Пасажи́рські перевезення здійснюються різними видами транспорту, зокрема автобусами, тролейбусами, трамваями, маршрутними таксі й швидкісними видами транспорту, такими як метрополітен, електропоїздами (електричками) тощо.

Взаємодія різних видів транспорту багато в чому визначається чіткістю функціонування загальнотранспортних вузлів. Під загальнотранспортним вузлом розуміється сукупність матеріальних і людських ресурсів, організованих у систему взаємопов'язаних технологічних процесів з метою забезпечення координації й підвищення ефективності перевезень. Такі загальнотранспортні вузли є досить великими пасажироутворюючими та пересадочними пунктами, для яких можна приймати і ухвалювати управлінські рішення. Інакше їх можна назвати «пасажи́рськими терміналами».

Справедливо відзначив Д. Бенсон, що з розвитком міжнародних економічних зв'язків прийшло поняття «термінал». У перекладі з англійського «terminal» позначає кінцеву зупинку, пункт призначення. Але не слід плутати слова «термінал» і «кінцева зупинка». Кінцева зупинка, кінцевий пункт – це місце, де що-небудь закінчується. Термін «кінцевий пункт» використовують при описі пунктів, розташованих наприкінці шляху, але не в проміжних пунктах. А термінали можуть бути й у цих проміжних пунктах [1].

З аналізу джерел [1, 3] очевидно, що чіткого означення терміну «пасажи́рський термінал» немає. Щоб з'ясувати розбіжності необхідно проаналізувати різні ознаки пасажирського терміналу (табл. 1).

З наведеного у табл. 1 випливає, що пасажирський термінал – це великий пересадочний пункт (автовокзал, залізничний вокзал, аеропорт, річковий порт, морський порт), де зустрічаються пасажиропотоки, закінчується одна транспортна мережа й починається інша. Він обладнаний різними пристосуваннями для зручності пасажирів та обслуговуючого персоналу. Під різними пристосуваннями треба розуміти захисні огороження, місця для аварійного відстою рухомого складу (у т.ч. і з наданням сервісних послуг), місця для відпочинку персоналу й пасажирів, організація та встановлення інформаційних табло для інформування пасажирів тощо [2].

На основі проведеного аналізу, можна виділити для пасажирського терміналу такі функції:

- Зручний доступ і посадка пасажирів у ТЗ;
- Оптимізація використання різних видів транспорту;
- Обслуговування пасажиропотоків.

Термінал доцільно розташовувати у зручних місцях, добре доступних для пасажирів, поблизу місць центрів тяжіння населення, враховуючи вулично-дорожню мережу міста, з метою організації взаємодії між різними видами транспорту, для поліпшення транспортного обслуговування населення.

Таблиця 1

Аналіз ознак пасажирського терміналу	
Ознака	Пасажирський термінал
Визначення	Накопичувальний майданчик (пересадочний пункт).
Функції	1.Зручний доступ і посадка пасажирів у ТЗ; 2.Оптимізація використання різних видів транспорту; 3.Обслуговування пасажиропотоків
Накопичення	Здійснюється прибуття пасажирів на термінал з метою подальшого пересування
Завантаження	Забезпечується зручність посадки (майданчика, засобу доставки з одного виду транспорту на інший – ескалатор)
Розташування	У зручних місцях, добре доступних для пасажирів. Поблизу місць центрів тяжіння населення. Необхідно враховувати вулично-дорожню мережу міста
Устаткування	Обладнані зупиночні пункти, система пішохідних доріжок, надання додаткових послуг
Інформування	Інформування пасажирів проводиться за допомогою інформаційних табло. Нанесення написів і покажчиків для орієнтації пасажирів у часі та просторі
Наявність стоянок	Організація стоянок для автомобілів пасажирів, що перебувають з інших міст
Безпека сполучення	Застосування сучасних систем визначення місця розташування ТЗ на лінії, наявність постів міліції
Якість перевезень	Визначається часом поїздки, зручністю посадки й виходу з транспортного засобу, комфортом поїздки, обслуговуванням пасажирів у дорозі, безпекою руху і якістю супутніх послуг, рівнем тарифів, системою оплати
Взаємодія видів транспорту	Організовується взаємодія автобусного, тролейбусного, трамвайного транспорту, метрополітену, залізничного, таксомоторного, повітряного і водного видів транспорту
Класифікація	Універсальні (що працюють з декількома видами транспорту) і спеціалізовані (що орієнтуються переважно на конкретний вид транспорту)

Пасажири самостійно здійснюють посадку і висадку та самостійно переходять з одного виду транспорту на інший. У періоди очікування транспортники повинні забезпечити для пасажирів певні послуги та зручності. До складу послуг входять зали очікування, туалет, кімнати відпочинку, магазинчики, кафетерії. З погляду забезпечення зручності та швидкості переміщення іногородніх пасажирів у місті, необхідна організація стоянок для автомобілів у безпосередній близькості від терміналу, за умови, що пасажир приїхав до міста легковим автомобілем. Крім цього, перевізник повинен організувати належну якість перевезень, що визначається тривалістю поїздки, зручністю посадки та висадки з транспортного засобу, комфортом поїздки, рівнем обслуговування пасажирів у дорозі, безпекою руху.

Література:

1. Бенсон Д. *Транспорт и доставка грузов: пер. с англ./ Д. Бенсон, Дж. Уайтхед.* - М.: Транспорт, 1990.
2. Бойко Г.В. *Некоторые характеристики пассажирского терминала/ Г.В. Бойко, С.В. Ганзин, В.А. Гудков// Прогресс транспортных средств и систем - 2002. Материалы международной научно-практической конференции.* - Волгоград, 2002.
3. Кудрявцев О.К. *Транспорт городских центров/ О.К. Кудрявцев.* - М.: Транспорт, 1978.